

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, rintamanaiset, sodanajan sukupolvi, arvoisat juhlavieraat!

Aivan alkajaiseksi haluan esittää mitä suurimmat kiitokseni teille täällä oleville sotiemme veteraaneille, lotille ja jokaiselle joka oli sodissa omalla panoksellaan mukana. Teidän ansiostanne vietämme tätä itsenäisyyspäivän juhlaa.

Heidän kunniakseen, jotka eivät täällä ole, olemme aamupäivällä jo laskeneet seppeleet.

Suomen historian vaiheet ovat kietoutuneet yhteen Euroopan suurvaltojen historian kanssa, ja itsenäisenä valtiona olemme melko nuori! Keskuudessamme on vielä paljon kansalaisia, jotka ovat kokeneet ja muistavat koko itsenäisyytemme taipaleen.

200 vuotta sitten Keisari Aleksanteri I:n julistus Porvoon valtiopäivillä loi pohjan maamme kehitykselle kohti täysivaltaista kansakuntaa. Suomalainen identiteetti alkoi etsiä ja löytää muotojaan autonomisen kauden aikana. Kansallisaate edellytti kielellisesti, kulttuurisesti ja kansallisesti yhtenäistä ryhmää, joka synnyttää yhtenäisen kansakunnan. Suomen kehitykselle varsinkin 1860-luvun jälkeiset uudistukset olivat merkittäviä: kunnallishallintoa uudistettiin, kansakouluasetus edisti kansakoulujen rakentamista, asevelvollisuuslaki toi Suomelle oman sotaväen. Samaan aikaan elinkeinorakenne muuttui, sisäinen muuttoliike vahvistui ja suuri murros synnytti myös yhteiskunnallisia liikkeitä. Vaikka Suomen autonomia oikeuksia supistettiin järjestelmällisesti ensimmäisen ja toisen sortokauden aikana, pystyi suomalaiskansallinen identiteettimme vahvistumaan, ja varsinkin uusromantiikan aikakaudella suomalainen kulttuurielämä nousi kukoistukseensa. Suomi antoi kolmantena maailmassa ja ensimmäisenä Euroopassa naisille äänioikeuden vuonna 1906 ja samalla valittiin Suomen eduskuntaan maailman ensimmäiset naisparlamentaarikot. Tämä antoi hyvän pohjan nykyiselle parlamentaarille demokratialle.

Suomen senaatin itsenäisyysjulistus joulukuun 6. päivänä 1917 päätti autonomiakauden. En käy tässä läpi vuosien 1917 ja 1939 välisiä tapahtumia vaan nostan nyt kunniapaikalle kaikki 70 vuotta sitten Suomessa eläneet naiset, lapset, miehet ja vanhukset. Heille oli syntynyt jo niin vahva suomalainen identiteetti, että se pystyi nostamaan Suomen kansassa sen voiman, jonka me tunnemme TALVISODAN IHMEENÄ.

Talvisotaan johtaneet syyt olivat hyvin monisäikeiset ja lähtökuopat kaivettiin jo aiemmin kansalaissotamme ajoilta ja Euroopan tapahtumista. Tiedämme nyt että Suomea käytettiin pelinappulana silloisen Neuvostoliiton ja Saksan välisissä neuvotteluissa, jossa salaiseen lisäpöytäkirjaan Suomi merkittiin kuuluvaksi Baltian maiden ohessa Neuvostoliiton etupiiriin. Tiedämme nyt, että syksyn 1939 neuvottelut Moskovassa olivat pelkkää teatteria samoin kuin Mainilan laukaukset, joilla Neuvostoliitto lavasti Suomen syylliseksi neuvostojoukkojen tulittamiseen ja sai aiheen irtisanoa hyökkäämättömyyssopimuksensa Suomen kanssa.

Talvisota synnytti suomalaisissa yksimielisyyden hengen: miehet puolustivat kotiaan ja isänmaataan rinta rinnan ammattiin, varallisuuteen, asuinpaikkaan katsomatta. Kaikkien tahto oli, että Suomea pitää puolustaa vaikka viimeiseen mieheen. Eikä vain mieheen, vaan myös naiseen! Kotirintamaa hoitaneiden ja vapaaehtoistyössä olleiden merkitys oli korvaamaton. Ilman heidän panostaan sotaa ei olisi voitettu:

Kaikesta oli puutetta, mutta se kekseliäisyyden määrä, millä vastaan tullut asia hoidettiin, on mykistävää. Yhteinen rintama – miehet rintamalla, naiset, vanhukset, koululaiset, lapset kotirintamalla valjastettiin kaikki työhön isänmaan hyväksi. Itseäni on koskettanut kuvaavana

esimerkkinä kymmenientuhansien lääkintälaukkujen pakkaaminen, satojen tuhansien hankauma voidepurkkien pakkaaminen käsityönä, apteekkien tablettivarastojen loppumisen jälkeen korvaavien annospulverien teko, kaikenlaisten liuosten ja voiteiden valmistaminen ja pullottaminen - apteekkivoimaa ei riittänyt ja sadat vapaaehtoiset alan opiskelijat, koululaiset ja lääkintälotat tekivät ympärivuorokautista työtä – tässäkin suorituksessa toteutui talvisodan ihme.

TALVISODAN IHME on alkanut aueta myös nuorisolla, joka tutkimusten mukaan selvästi on alkanut kiinnostumaan talvisodan vaiheista ja arvostamaan isiemme, äitiemme, ukkiemme ja mummojemme uhrausta. Ja silti, voimmeko me nykysukupolvi kuitenkin koskaan täysin käsittää talvisodan todellisuutta?

Ymmärrämmekö, miten vahva oli pelko itsenäisyyden menettämisestä. Kuinka moni meistä pystyisi hyväksymään kohtalonsa kuten rautjärveläinen Tuomas Varis. Kun sota oli vienyt hänen kolme poikaansa, hän lohdutti perhettään: **ONNEKSI MEILLÄ OLI POIKIA, ETTÄ SAATIIN PITÄÄ SUOMI VAPAANA.**

Hyvät kuulijat,

Mitä itsenäisyys merkitsee tämän päivän Suomessa.

Suomi valitsi selviytymisstrategiansa liittymällä Euroopan unioniin vuonna 1995. Globalisoituminen näkyy taloudellisissa, poliittisissa mutta myös turvallisuuskysymyksissä. Joudumme arvioimaan omaa asemaamme paljon laajemmassa maailmassa kuin pelkästään suhteessa rajanaapureihimme: energiakysymyksissä, ilmastonmuutoksissa, terrorismin ehkäisyyn tähtäävissä toimissa ja niissä maailmanpolitiikan painopisteiden muutoksissa jotka parhaillaan ovat käynnissä Kiinan ja laajemmin idän painoarvon kasvaessa.

Uskomme, että yhtenäinen, toimintakykyinen ja avoimesti toimiva unioni vahvistaa Suomen turvallisuutta, taloutta, työllisyyttä ja hyvinvointia.

Meidät tunnetaankin pienenä kansakuntana, joka on taitavasti sopeutunut ja luovunut globaalistuvan maailman ja talouden aallokossa.

Monissa kansainvälisissä keskusteluissa viitataan suomalaiseen malliin. Tässä mallissa teknologinen osaaminen ja kilpailukyky maailmanmarkkinoilla yhdistyy korkeatasoiseen ja tasa-arvoiseen koulutusjärjestelmään, läpinäkyvään julkiseen hallintoon, kansalaisten korkeaan elintasoon, pieniin tuloeroihin, sekä näiden mukanaan tuomaan sosiaaliseen turvallisuuteen.

Hyvät juhlavieraat,

olemme rakentaneet suomalaisen hyvinvointi – ja tietoyhteiskunnan sillä perinnöllä, jonka te, sota-ajan sukupolvi olette meille nuoremmille siirtäneet. Nimittäin monissa tutkimusraporteissa on vahva kansallinen identiteetti nostettu suomalaisen tietoyhteiskuntamallin keskeiseksi menestystekijäksi. Kansallinen identiteettimme on sidottu maamme ainutkertaiseen historialliseen kokemukseen. On kuitenkin huomioitava, että kansallinen identiteetti ei ole pysyvä, muuttumaton ja ennalta annettu. Perinne uusiutuu ja ammentaa elinvoimansa jatkuvan uudelleenkertomisen kautta joka samalla on avointa uudelleentulkinnalle ja muuttuville olosuhteille. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että keskuudessamme on vielä perinteemme ja nykyisyytemme tekijöitä, kokijoita, että voimme keskustella ja jakaa kokemuksia sukupolvelta toiselle. Olemme

voineet seurata mm Ylen nettisivuilta Talvisodan tapahtumia päivä päivältä. Kuulemme ja luemme jatkuvasti uusia sankaritarinoita. Voimme tutustua menneisyyteemme museoissa ja näyttelyissä.

Vain siten suomalaisesta identiteetistämme tulee voimavara ja rakennuspalikka tulevaisuudelle.

Tulevaisuutemme muuttuu kuitenkin kiihtyvällä vauhdilla. Rajoilla ei ole enää sitä merkitystä kuin aiemmin. Maahanmuuttajat haastavat meidät suomalaiset monessakin mielessä, ei yksistään mielenlaadussa. Monet nuoristamme opiskelevat ja työskentelevät ulkomailla. He tuovat mukanaan uutta tapakulttuuria ja uusia perinteitä. Mitä tapahtuu suomalaiselle identiteetille? Kun kahdeksan vuoden kuluttua itsenäisyytemme täyttää sata vuotta, olemme hieman globaalimpia ja eurooppalaisempia, mutta toivottavasti juuremme ovat entistä syvempänä ja myönteiset kansalliset piirteemme vahvempina.

Tämän hetken Suomessa on valitettavaa pirstaloitumista, joka ei ole suotavaa: on jakautumista hyväosaisiin ja huono-osaisiin, syrjäytyneisiin ja kehityksessä mukana pysyviin. Terveyserot ovat lisääntyneet. Väestömme vanhenee ja he ovat ansainneet hyvän ja arvokkaan elämän. Toisaalta osa nuoristamme voi huonosti. Tämän päivä iso ongelmamme on myös lisääntyvä nuorisotyöttömyys. Taloudellinen taantuma, jossa nyt elämme, on syventänyt sosiaalisia eroja.

Tarvitsemme nyt talvisodan henkeä, kekseliäisyyttä ja yksituumaisuutta tarttua ratkaisukeskeisesti näihin haasteisiin. Kääntäkäämme perinteemme, suomalainen identiteettimme ja yhteenkuuluvaisuuden tunteemme voimavaraksi nykyisyyden ja tulevaisuuden rakentamisessa.

Näillä sanoilla toivotan teidän tervetulleeksi tähän itsenäisyyspäivän juhlaan.